

Natalia Shuprudko
*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
of the Department of Management, Marketing and International Logistics
Chernivtsi Institute of Trade and Economics
of State University of Trade and Economics*

Шупрудько Н.В.
*к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту, маркетингу і міжнародної логістики
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Державного торговельно-економічного університету*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-295-1-143>

IMPACT OF ECONOMIC SECURITY ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE STATE

ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА СТАЛІЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ

В умовах сьогодення дослідження проблем економічної безпеки України є одним з найбільш важливих напрямів.

З перших місяців війни економічна безпека стає не тільки системним індикатором, а й імперативом результативності економічного благополуччя України та визначає траєкторію її інтеграції у європейський економічний простір.

Як відомо, війна росії проти України завдала масштабних збитків українській економіці [1] та під впливом цих процесів коригуються підходи до забезпечення безпеки держави у зв'язку з отриманням підтримки міжнародної спільноти.

Проблемам національної та економічної безпеки присвячено достатньо праць. Погодимось з думкою О. В. Мірошниченко, що економічна безпека є одним із визначальних складових елементів системи національної безпеки [2, с. 8] і додамо, що забезпечення безпеки держави є гарантією її незалежності та розвитку і потребує розвиненої, стабільної, сильної економіки та відмітимо, що економічна безпека, на наш погляд, навіть в розвинених і стабільних в економічному відношенні, країнах, є відносною, оскільки внутрішні і зовнішні загрози не є виключенням (так, наприклад іпотечна криза в США 2007 року, економічна криза в Греції 2009 року, «втрачене десятиліття» у Японії 2001-2010 рр., російське вторгнення в Україну 2022 року і т.д.) [3, с. 112].

Важливим елементом структури економічної безпеки є її принципи, а саме: Верховенства права, системності, оперативності та адекватності, кризової ситуації, пріоритетності реалізації національних економічних інтересів, варіативності, комплексності. Реалізація вказаних принципів, як відомо, можлива лише за умови чіткого виконання функцій: захисної, регулятивної, превентивної, інноваційної, соціальної [4, с. 158].

Відповідно до вище названих позицій та рівнів функціонування економіки у праці [5, с. 98] виокремлено такі рівні економічної безпеки як: мікрорівень (корпоративний), мезорівень (галузь, регіон), макрорівень (державна). Слід відзначити, що елементи рівнів економічної безпеки є взаємопов'язаними і зміна будь-якого з них веде до зміни інших. Наприклад, військове вторгнення росії в Україну призвело до скорочення ВВП, великих людських жертв, масового переміщення населення, пошкодження інфраструктури, порушення торгівлі, безпрецедентного дефіциту бюджету, росту інфляції та інше [6], що негативно позначилося на економічній безпеці на макрорівні, інвестиційній привабливості, банківській стабільності.

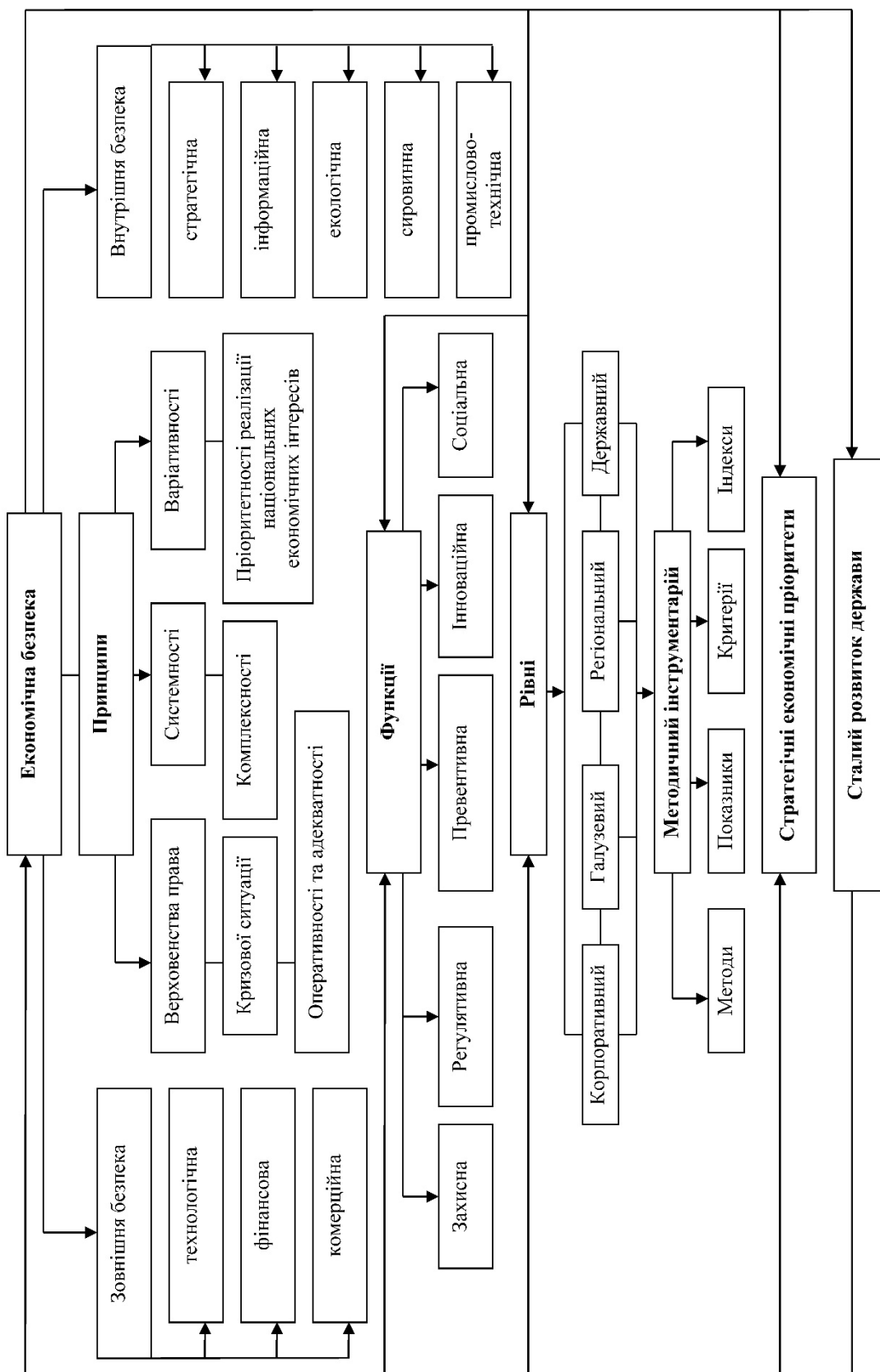

Рис. 1. Вплив економічної безпеки на сталий розвиток держави

Джерело: складено автором на основі джерел: [3; 4; 5; 7]

В свою чергу ефективність діяльності галузей економіки та регіонів країни погіршилася, що має шкідливі наслідки результатів функціонування господарюючих суб'єктів. Водночас збитки господарюючих суб'єктів негативно відображаються на стані економічної безпеки на мезорівні, оскільки є фактором погіршення результатних показників галузі, до яких вони відносяться, а також регіону їхнього розташування. А це, у підсумку, негативно впливає на стан економічної безпеки на макрорівні [5, с. 98-99].

Отже, комплексний аналіз сучасного зв'язку економічної безпеки і сталого розвитку держави, що базується на науково-методичній платформі (принципах, функціях, методах, критеріях, показниках, індексах) [3; 4; 5; 7] дозволив показати внутрішні та зовнішні загрози і виявити механізм впливу економічної безпеки на сталий розвиток держави враховуючи стратегічні економічні пріоритети (рис. 1).

Література:

1. Салліван А., Ржеутська Л. Як війна вплинула на економіку України. URL: <https://www.dw.com/uk/ak-vijna-vplivula-na-ekonomiku-ukraini/a-63093916>.
2. Мірошніченко О.В. Визначальні функції системи національної економічної безпеки. *Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки*. 2007. № 12. С. 8-12. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_3_2016ua/11.pdf.
3. Гбур З.В. Зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 11. С. 111-115. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2018/21.pdf
4. Копитко М.І., Заверуха Д.А. Характеристика основних складових забезпечення економічної безпеки держави. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 3 (63). С. 155-160. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4442/1/%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%BA%D0%BE.pdf>.
5. Олійничук О. Система економічної безпеки держави та рівні її формування: концептуальні аспекти. *Галицький економічний вісник*. 2015. Том 48. № 1. С. 93-100. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1369/1/14.pdf>.
6. Ukraine: Request for Purchase Under the Rapid Financing Instrument-Press Release; Staff Report; and Statement by the Executive Director for Ukraine. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2022/10/19/Ukraine-Request-for-Purchase-Under-the-Rapid-Financing-Instrument-Press-Release-Staff-524913?cid=em-COM-123-45549>.
7. Денисов О.Є. Параметри та показники оцінки економічної безпеки держави. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=996>.